

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Διατροφή»

Σύνταξη: ΖΑΛΟΥΜΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Εφαρμογή: ΚΟΥΚΛΑΤΖΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Διατροφή

Δημιουργία σεναρίου

Χρυσούλα Ζαλούμη

Εφαρμογή σεναρίου

Μαρία Κουκλατζίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

ΣΤ' Δημοτικού

Χρονολογία

Από 27/3/2013 έως 5/4/2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Στ' Δημοτικού», τεύχος Α', ενότητα 4: *Διατροφή*

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 10 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας

II. Εικονικός χώρος

Ιστοσελίδες που διατίθενται στο σενάριο

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο εφαρμόστηκε στη σχολική αίθουσα η οποία διαθέτει διαδραστικό πίνακα και ηλεκτρονικούς υπολογιστές με ασύρματη δικτύωση. Για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων των μαθητών/-τριών χρησιμοποιήθηκαν οι φορητοί υπολογιστές που διαθέτουν οι ίδιοι/-ες μαθητές/-τριες.

Οι μαθητές/-τριες χωρίστηκαν σε ομάδες των 3-4 ατόμων και η κάθε ομάδα εργάστηκε στον δικό της φορητό υπολογιστή (ή και στον διαδραστικό πίνακα). Οι ρόλοι ανατέθηκαν στα μέλη των ομάδων από τους/τις ίδιους/-ες μαθητές/-τριες. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στη συνεργασία των μαθητών/-τριών, καθώς και στην εναλλαγή των ρόλων μέσα στις ομάδες, όσον αφορά στη χρήση των laptop, τις σημειώσεις που πρέπει να κρατηθούν, τις ανακοινώσεις των αποτελεσμάτων έρευνας και ό,τι άλλο χρειάστηκε κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου. Οι μαθητές/-τριες εργάστηκαν ομαδοσυνεργατικά και ο ρόλος της εκπαιδευτικού ήταν καθαρά καθοδηγητικός, συμβουλευτικός και υποστηρικτικός.

Εφαρμογή στην τάξη

Το παρόν σενάριο εφαρμόστηκε στη Στ' Τάξη του 5ου Δημοτικού Σχολείου Δράμας από τις 27/3/2013 μέχρι και τις 5/4/2013. Η χρονική διάρκειά του ήταν 10 διδακτικές ώρες, όσο προέβλεπε το αρχικό σενάριο, όπως αυτό οριοθετήθηκε κατά τη συγγραφή του από τη δημιουργό του.

Το σενάριο στηρίζεται

Ζαλούμη Χρυσούλα, Στ' Δημοτικού, «Διατροφή»

Το σενάριο αντλεί

Είναι πρωτότυπο στη σύλληψη και δεν αξιοποιεί στοιχεία από άλλα σενάρια.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο με τη χρήση των ΤΠΕ επιχειρεί να προβληματίσει τους μαθητές σχετικά με τη διατροφή τους, να τους βοηθήσει να αναπτύξουν θετικές στάσεις απέναντι σε μια υγιεινή διατροφή, να εξετάσουν το κατά πόσο η διαφήμιση επηρεάζει τις διατροφικές τους συνήθειες, να γνωρίσουν πώς τρέφονταν οι πρόγονοί τους, καθώς και τις διατροφικές συνήθειες άλλων χωρών.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Οι ανθυγιεινές διατροφικές συνήθειες των παιδιών στη σύγχρονη κοινωνία, ο ρόλος της διαφήμισης, είτε της τηλεοπτικής, είτε της έντυπης ή ηλεκτρονικής και το πόσο αυτή μπορεί να επηρεάσει τους ανυποψίαστους καταναλωτές και κυρίως τους μαθητές μας αποτέλεσαν την αφορμή για το παρόν σενάριο. Οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών στοχεύουν στην καλλιέργεια του γραπτού και προφορικού λόγου των μαθητών, στην εξοικείωσή τους με νέους γραμματισμούς, στη χρήση του Η/Υ σαν εργαλείο δουλειάς, στην ανάπτυξη της κριτικής τους σκέψης, παρέχοντας συγχρόνως γνώσεις για τη γλώσσα και τον κόσμο γενικότερα.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να γνωρίσουν την αξία της υγιεινής διατροφής·
- να αποκτήσουν υγιεινές διατροφικές συνήθειες·
- να γνωρίσουν τις διατροφικές συνήθειες των αρχαίων Ελλήνων, των Βυζαντινών, των Ελλήνων στα χρόνια της Τουρκοκρατίας·

- να μάθουν για τη διατροφή των Νεοελλήνων και να ερευνήσουν τους παράγοντες που την διαμόρφωσαν·
- να εξετάσουν αν η διαφήμιση (έντυπη και τηλεοπτική) επηρεάζει τις δικές τους διατροφικές προτιμήσεις·
- να γνωρίσουν τις διατροφικές συνήθειες άλλων χωρών καθώς και χαρακτηριστικές συνταγές τους.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους·
- να καλλιεργήσουν την κριτική και αφαιρετική τους σκέψη μελετώντας κείμενα από τα οποία θα χρησιμοποιήσουν τα ουσιώδη, για να γράψουν ύστερα τα δικά τους·
- να καλλιεργήσουν τον γραπτό και τον προφορικό τους λόγο·
- να μάθουν να γράφουν περίληψη·
- να χρησιμοποιούν σωστά τις εγκλίσεις υποτακτική και προστακτική τόσο στον γραπτό όσο και στον προφορικό λόγο·
- να μάθουν να χειρίζονται σωστά τους βαθμούς των επιθέτων·
- να χρησιμοποιούν σωστά τα σημεία στίξης·
- να εξοικειωθούν με την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων·
- να γράφουν σύντομες συνθηματικές φράσεις·
- να μάθουν να ξεχωρίζουν, να κρίνουν και να ελέγχουν τα διαφημιστικά μηνύματα, ώστε να μην αφήνουν να τους επηρεάσουν·
- να γνωρίσουν πώς γίνεται μια επιτυχημένη διαφημιστική αφίσα.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να ασκηθούν στην αναζήτηση μέσω ηλεκτρονικής μηχανής αναζήτησης·

- να μάθουν να αναζητούν με ασφάλεια και να αποθηκεύουν εικόνες από το διαδίκτυο·
- να αντλούν πληροφορίες από μια διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια·
- να εξοικειωθούν με την πληκτρολόγηση και τη διαμόρφωση κειμένου·
- να μάθουν να εισάγουν εικόνα σε κείμενο και να τη μορφοποιούν·
- να μάθουν να επεξεργάζονται εικόνες·
- να φτιάχνουν ένα πολυτροπικό ψηφιακό κείμενο·
- να γνωρίσουν διαδικτυακούς χάρτες·
- να γνωρίσουν το λογισμικό GoogleEarth.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η αφορμή για την υλοποίηση του σεναρίου δόθηκε από το «σχέδιο προώθησης της κατανάλωσης φρούτων στα σχολεία» (σχετικά βλ. http://ec.europa.eu/agriculture/sfs/index_el.htm), καθώς όπως είχε ενημερωθεί η εκπαιδευτικός θα διατίθεντο φρούτα στο 5ο Δημοτικό Σχολείο Δράμας στις 5/4/2013 από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Η ενότητα «Διατροφή» του σχολικού εγχειριδίου της Στ' Τάξης είχε ήδη διδαχθεί σε προγενέστερο χρόνο και για αυτόν τον λόγο δεν αποτέλεσε αφετηρία η συγκεκριμένη ενότητα του σχολικού εγχειριδίου. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη ημερομηνία παράδοσης των φρούτων, η εκπαιδευτικός θεώρησε σκόπιμο να κινήσει το ενδιαφέρον των μαθητών/-τριών, έτσι ώστε να ερευνήσουν περαιτέρω το θέμα της διατροφής, αλλά και να συμπέσει η ολοκλήρωση του σεναρίου με τη διανομή των φρούτων στο σχολείο.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο είναι πλήρως συμβατό με το ΑΠΣ, αφού σαν αφετηρία του έχει την 4η ενότητα του σχολικού εγχειριδίου της Γλώσσας της ΣΤ' Τάξης, ενώ διέπεται από την

ιδέα ότι η χρήση των ΤΠΕ στη διδασκαλία με τη δυνατότητα έρευνας που προσφέρουν και την εποπτεία ενισχύει τη διαδικασία της μάθησης, κάνοντάς τη πιο ευχάριστη, εποικοδομητική και δημιουργική.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο οι δυνατότητες των ΤΠΕ αξιοποιούνται τόσο για τις δυνατότητες της εποπτείας που προσφέρουν, όσο και για να βοηθήσουν τους μαθητές να αναζητούν πληροφορίες, να τις επεξεργάζονται, να ελέγχουν το κύρος και την αξιοπιστία των πηγών, να δημιουργούν τα δικά τους πολυτροπικά κείμενα, να εκφράζονται δημιουργικά, να καλλιεργήσουν την ομαδικότητα, τους γλωσσικούς και νέους γραμματισμούς.

Κείμενα

Βίντεο

- «Ονειρομαγειρέματα», Εκπαιδευτική τηλεόραση (βλ. http://www.edutv.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=273)
- «Παγκόσμια επιδημία η παχυσαρκία», από την ιστοσελίδα www.iatronet.gr (βλ. <http://www.iatronet.gr/video/pagkosmia-epidimia-i-raxysarkia/238/>)

Κείμενα

- «Η σημασία του πρωινού» του Δημοσθενόπουλου Χαρίλαου, από την ιστοσελίδα www.iatronet.gr (βλ. http://www.iatronet.gr/article.asp?art_id=19366)
- «Βυζάντιο: Διατροφικές συνήθειες και προτιμήσεις», από το ιστολόγιο Υπερκινητικός Δάσκαλος (βλ. http://36dimotiko.blogspot.gr/2012/04/blog-post_1260.html)
- «Η μεσογειακή διατροφή στην Ελλάδα στο πέρασμα των αιώνων», από το ιστολόγιο 1ο Γυμνάσιο Ηλιούπολης (βλ. <http://blogs.sch.gr/1gymilip>)

- «Μεσογειακή διατροφή και η σημασία της», της Μαρίας Χούτρη, από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος της Κυπριακής Δημοκρατίας (βλ. [http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/AB9D816B79B55C61C2257352002E73E2/\\$file/73GiaTinAgrotissa.pdf?OpenElement](http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/AB9D816B79B55C61C2257352002E73E2/$file/73GiaTinAgrotissa.pdf?OpenElement))
- «Τηλεοπτική διαφήμιση: πώς ενθαρρύνει τα διατροφικά σφάλματα», άρθρο του Γιώργου Χρονίδη στην ιστοσελίδα <http://www.healthacademy.gr> (βλ. <http://www.healthacademy.gr/?p=300>)
- «Πόσο αθώα είναι τα cartoon του Σαββάτου;», άρθρο του Γιώργου Μίλεση στην ιστοσελίδα <http://www.dia-trofis.gr> (βλ. <http://www.dia-trofis.gr/simperifores/poso-athoa-einai-ta-cartoon-tou-savvatou/>)

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Λαμβάνοντας αφορμή από το σχέδιο προώθησης της κατανάλωσης των φρούτων στα σχολεία (βλ. http://ec.europa.eu/agriculture/sfs/index_el.htm) η εκπαιδευτικός συζήτησε από κοινού με τους/τις μαθητές/-τριες για τα οφέλη των φρούτων στην υγεία αλλά και την αξία που έχουν στη διατροφή (εικόνα 1).

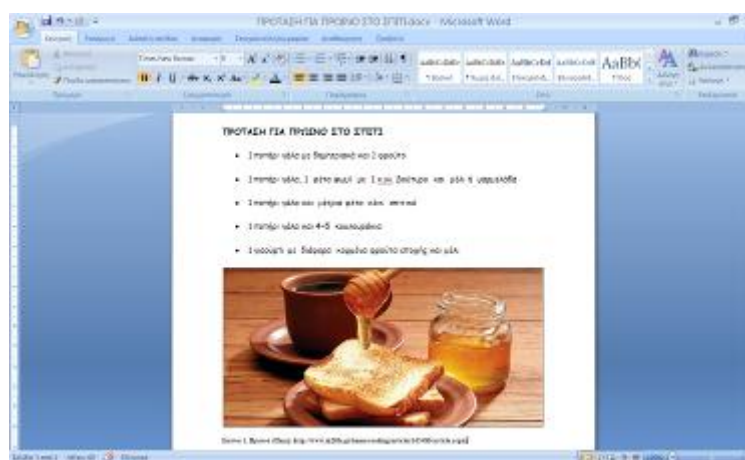
Εικόνα 1: Το πακέτο διανομής φρούτων στα σχολεία

Για να γίνει πιο κατανοητή η αξία της υγιεινής διατροφής στη ζωή προβλήθηκε στο διαδραστικό πίνακα το βίντεο της εκπαιδευτικής τηλεόρασης με τίτλο «Ονειρομαγειρέματα», μετά το πέρας του οποίου οι μαθητές/-τριες συζήτησαν

μεταξύ τους, με βάση τα ερεθίσματα που δέχτηκαν από το βίντεο. Στη συνέχεια προβλήθηκε στην τάξη το βίντεο «Παγκόσμια επιδημία η παχυσαρκία» και ακολούθησε συζήτηση για το φαινόμενο της παχυσαρκίας και σε τι βαθμό έχει εκδηλωθεί αυτό το φαινόμενο στους εφήβους. Οι πρώτες δύο διδακτικές ώρες κατέληξαν με συζήτηση από την οποία προέκυψε η διατύπωση βασικών διατροφικών οδηγιών, μία εκ των οποίων ήταν η σημασία του πρωινού στη διατροφή μας.

Το επόμενο διδακτικό δίωρο, οι μαθητές/-τριες, αφού μελέτησαν το άρθρο που τους δόθηκε με τίτλο «Η σημασία του πρωινού», συνέταξαν τη δική τους διατροφική πρόταση (εικόνα 2) με βάση το πρότυπο που υπάρχει στο σχολικό εγχειρίδιο της Γλώσσας (σ. 48). Για να υλοποιηθεί η δραστηριότητα αυτή, η εκπαιδευτικός μοίρασε στις ομάδες το κοινό φύλλο εργασίας. Τα αποτελέσματα της κάθε ομάδας εκτυπώθηκαν και αναρτήθηκαν στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης.

Εικόνα 2: Πρόταση για πρωινό

Στη συνέχεια ακολούθησε συζήτηση για τη σημασία της μεσογειακής διατροφής στην υγεία αλλά και για τις διατροφικές συνήθειες των Ελλήνων. Οι μαθητές/-τριες αποφάσισαν από κοινού να διεξάγουν έρευνα προκειμένου να εντοπίσουν τις ιδιαίτερες διατροφικές συνήθειες σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Για το λόγο αυτό οι ομάδες κλήθηκαν να επιλέξουν ένα από τέσσερα προτεινόμενα θέματα:

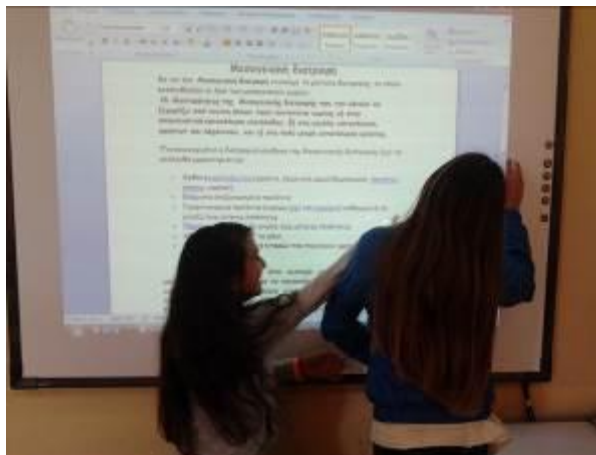
1. Διατροφή στην αρχαία Ελλάδα
2. Οι διατροφικές συνήθειες στο Βυζάντιο
3. Η διατροφή των Ελλήνων από την Τουρκοκρατία έως σήμερα
4. Η αξία της μεσογειακής διατροφής

Στη συνέχεια, αφού δόθηκαν οι κατάλληλες οδηγίες, η κάθε ομάδα μετέβη στον κατάλληλο ιστότοπο, για να βρει τις σχετικές πληροφορίες με το θέμα της.

Κατά το τρίτο διδακτικό δίωρο κάθε ομάδα εστίασε στο υπόθεμα που ανέλαβε να ερευνήσει. Έτσι, η πρώτη ομάδα παραπέμφθηκε στην πρώτη επιλογή της αναζήτησης, που είναι η *Βικιπαίδεια*. Αφού μελέτησαν το κείμενο, οι μαθητές/-τριες έγραψαν την περίληψη του κειμένου, η οποία περιέχει τις βασικές και ενδιαφέρουσες πληροφορίες και οι οποίες σχετίζονταν με το θέμα που ερευνούσαν. Για τον λόγο αυτό ακολούθησαν τις οδηγίες που υπάρχουν στο Φύλλο δραστηριοτήτων της 1ης ομάδας.

Η δεύτερη ομάδα παραπέμφθηκε στο ιστολόγιο «Υπερκινητικός δάσκαλος» (βλ. <http://36dimotiko.blogspot.gr/>) και κλήθηκε να κατεβάσει το έγγραφο «Βυζάντιο: Διατροφικές συνήθειες και προτιμήσεις» στον υπολογιστή της πατώντας download. Επειδή το έγγραφο ήταν μεγάλο σε έκταση, η εκπαιδευτικός βοήθησε τα μέλη της ομάδας να επιλέξουν τα κεντρικά σημεία τα οποία θα χρησιμοποιήσουν στην περίληψή τους, λαμβάνοντας υπόψη τις οδηγίες που υπάρχουν στο Φύλλο δραστηριοτήτων της 2ης ομάδας.

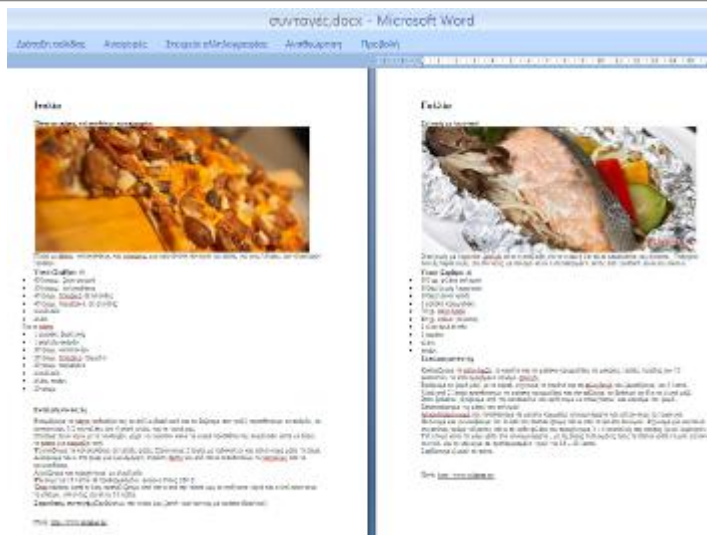
Η τρίτη ομάδα κλήθηκε να μεταβεί στο ιστολόγιο «1ο Γυμνάσιο Ηλιούπολης», στην ανάρτηση «Η μεσογειακή διατροφή στην Ελλάδα στο πέρασμα των αιώνων» για να πάρει από εκεί πληροφορίες για το θέμα της. Όπως και οι υπόλοιπες ομάδες, έτσι και η 3η ομάδα δημιούργησε περίληψη ακολουθώντας τις οδηγίες του Φύλλου δραστηριοτήτων της 3ης ομάδας. Αντίστοιχα, η τελευταία (4η) ομάδα μετέβη στο κείμενο «Μεσογειακή διατροφή και η σημασία της» και ετοίμασε το δικό της περιληπτικό κείμενο (εικόνα 3) για τη μεσογειακή διατροφή (φύλλο δραστηριοτήτων 4ης ομάδας).

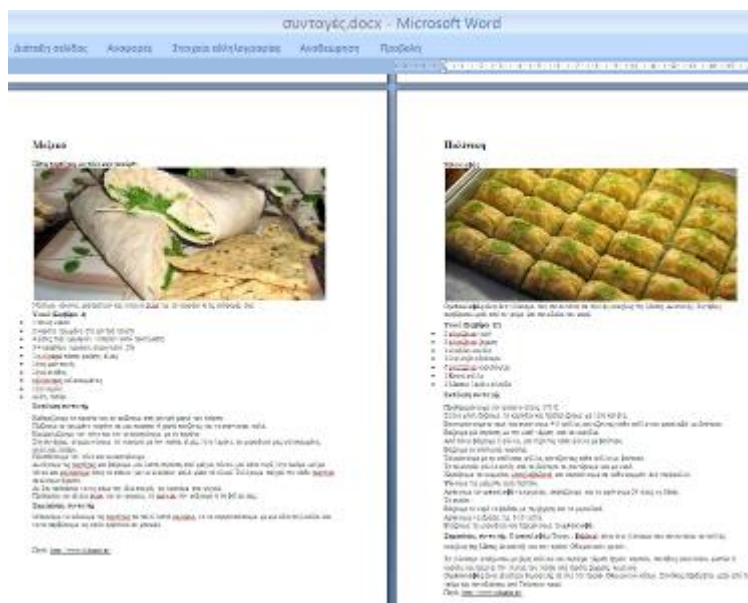
Εικόνα 3: Ομάδα μαθητών στον διαδραστικό πίνακα

Όλα τα κείμενα παρουσιάστηκαν τόσο ενδοομαδικά όσο και διομαδικά. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν φανερώνουν τις διατροφικές συνήθειες του λαού μας.

Μέσα από συζήτηση, οι μαθητές/-τριες ενδιαφέρθηκαν να ερευνήσουν τις διατροφικές συνήθειες άλλων λαών και για το λόγο αυτό αποφάσισαν να διεξάγουν μια μικρή έρευνα. Έτσι, κατά το τέταρτο διδακτικό δίωρο, τα μέλη όλων των ομάδων αναζήτησαν χώρες στο χάρτη μέσα από τις σελίδες της Google (GoogleMaps και GoogleEarth), συζήτησαν για τη μορφολογία του εδάφους και το κλίμα κάθε χώρας και προσπάθησαν να συνδέσουν τις πληροφορίες που συγκέντρωσαν (χρησιμοποιώντας τις ερωτήσεις του Τετραδίου Εργασιών) με τις διατροφικές συνήθειες του εκάστοτε λαού. Έπειτα αναζήτησαν αντιπροσωπευτικές παραδοσιακές συνταγές που πλαισιώθηκαν με τις αντίστοιχες φωτογραφίες, έχοντας πάντα ως οδηγό το 2ο φύλλο δραστηριοτήτων που ήταν κοινό για όλες τις ομάδες. Η έρευνα ολοκληρώθηκε και οι επιλεγμένες πληροφορίες αποθηκεύθηκαν σε έγγραφο του Word (εικόνες 4 και 5), το οποίο και εκτυπώθηκε και αναρτήθηκε στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης.

Εικόνα 4: Συνταγές μαθητών 1

Εικόνα 5: Συνταγές μαθητών 2

Στη συνέχεια οι μαθητές/-τριες, κατά το πέμπτο διδακτικό δίωρο, επανήλθαν στις διατροφικές συνήθειες του λαού μας και πώς αυτές επηρεάζονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και συγκεκριμένα από τις διαφημίσεις που προβάλλονται στην

τηλεόραση. Αφού μελέτησαν όλες οι ομάδες τα δύο άρθρα που τους δόθηκαν («Τηλεοπτική διαφήμιση: πώς ενθαρρύνει τα διατροφικά σφάλματα» και «Πόσο αθώα είναι τα cartoon του Σαββάτου;»), οι μαθητές/-τριες επεξεργάστηκαν τις διαφημίσεις στις σσ. 53-55 του σχολικού εγχειριδίου της Γλώσσας, ανέλυσαν τη δομή και το περιεχόμενό τους, καθώς και τους σκοπούς που εξυπηρετούν οι διαφημίσεις. Έπειτα αποφάσισαν να δημιουργήσουν τη δική τους διαφήμιση (λαμβάνοντας υπόψη τις οδηγίες που δίνονται στην άσκηση 4, σ. 59).

4. Μια μεγάλη διαφημιστική εταιρεία κάνει διαγωνισμό διαφήμισης για τα παρακάτω προϊόντα. Για να πάρετε μέρος, δεν έχετε παρά να ετοιμάσετε τη δική σας διαφήμιση.

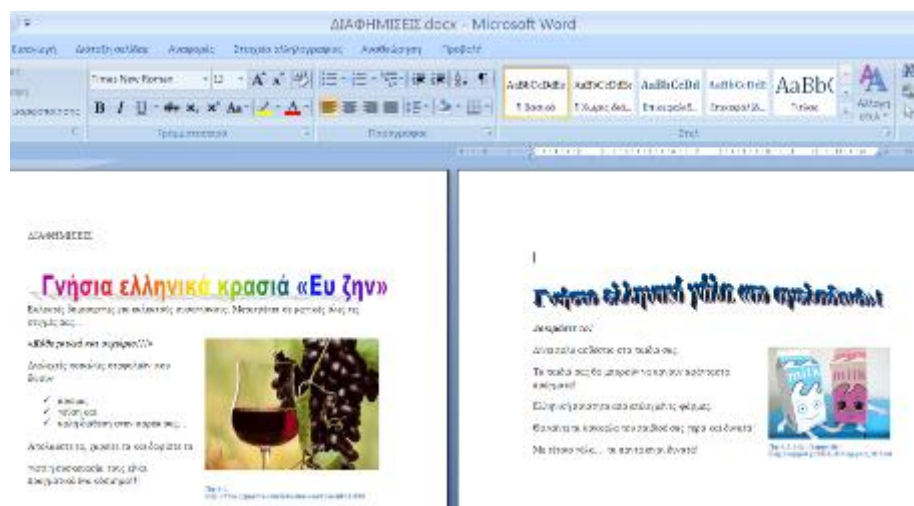
Μην ξεχάσετε:

- να αναφέρετε το προϊόν και τη μάρκα του
- να σκίψετε μια εξυπνη σύντομη συνθηματική φράση (σλόγκαν)
- να γράψετε ένα μικρό κείμενο με τα πλεονεκτήματα του προϊόντος
- να ομορφύνετε τη διαφήμισή σας με μια «ζωντανή» εικόνα σε έντονα χρώματα (θα μπορούσε να έχει κάποια σχέση και με τη σύντομη φράση-σλόγκαν)
- να χρησιμοποιήσετε αρκετά σημεία στίξης (κυρίως ερωτηματικά, θαυμαστικά, αποσιωπητικά), προστακτική (ή υποτακτική) έγκλιση και πολλά επίθετα στον συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό

Αφού ανέτρεξαν τα μέλη των ομάδων στο διαδίκτυο αναζητώντας πληροφορίες για κάποιο από τα προϊόντα που προτείνονται στην άσκηση 4, η εκπαιδευτικός κάλεσε τις ομάδες να δημιουργήσουν ένα έγγραφο στο Word συγκεντρώνοντας τις πληροφορίες και ακολουθώντας τις οδηγίες που δίνονται στην άσκηση 4. Αφού συζήτησαν από κοινού για το σλόγκαν, το περιεχόμενο, τα σημεία στίξης, τις εγκλίσεις και τους βαθμούς των επιθέτων οι ομάδες επεξεργάστηκαν τη διαφήμισή τους και την πλαισίωσαν με μία εικόνα της επιλογής του (κάποια που αποδίδει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το διαφημιζόμενο προϊόν, βλ. και εικόνα 6). Ακόμη, η εκπαιδευτικός συζήτησε με τα μέλη των ομάδων για τις γραμματοσειρές που

υπάρχουν στον κειμενογράφο και τον ρόλο που παίζουν στο μεταδιδόμενο μήνυμα αλλά και στην αισθητική εμφάνιση του κειμένου.

Εικόνα 6: Διαφημίσεις μαθητών

Μόλις ολοκλήρωσαν οι ομάδες την εργασία τους, οι αφίσες που δημιουργήθηκαν ψηφιακά προβλήθηκαν στο διαδραστικό πίνακα και συζητήθηκε στην ολομέλεια ο ρόλος των διαφημίσεων. Τέλος, οι εργασίες των ομάδων εκτυπώθηκαν και αναρτήθηκαν στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Α΄

Κοινό για όλες τις ομάδες

Μελετήστε το παρακάτω άρθρο για τη σημασία του πρωινού.

Ανοίξτε τον κειμενογράφο και σύμφωνα με τις προτάσεις που κάνει για ένα υγιεινό πρωινό, φτιάξτε τη δική σας συνταγή για ένα πρωινό ή ένα σνακ κατά το πρότυπο της συνταγής που μας δίνει το βιβλίο στη σ. 48.

Μην ξεχάσετε να χωρίσετε τη συνταγή σε δύο μέρη «Υλικά» και «Εκτέλεση». Τα υλικά διαχωρίστε τα με κουκίδες.

Από τη γραμμή του μενού επιλέξτε Μορφή-Κουκίδες και διαλέξτε όποιον τύπο θέλετε.

Αναζητήστε εικόνες από κάποια προϊόντα που χρησιμοποιήσατε και με αντιγραφή-επικόλληση στολίστε τη συνταγή σας.

Παρουσιάστε την πρότασή σας στους συμμαθητές σας.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β΄

Η διατροφή της αρχαίας Ελλάδας

Ανοίξτε τη μηχανή αναζήτησης «[Google](#)». Πληκτρολογήστε «διατροφή στην αρχαία Ελλάδα» και πατήστε Enter. Πατήστε στην πρώτη επιλογή σας που είναι η «Βικιπαίδεια». Διαβάστε προσεκτικά το άρθρο για τη διατροφή των αρχαίων Ελλήνων και ύστερα γράψτε ένα μικρό άρθρο με θέμα «Η διατροφή στην αρχαία Ελλάδα» απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Πώς θα χαρακτηρίζατε τη διατροφή των αρχαίων Ελλήνων;
- Από πού αντλούμε πληροφορίες για τις διατροφικές τους συνήθειες;
- Ποια τρόφιμα αποτελούσαν τη βάση της διατροφής τους;
- Πώς τα χρησιμοποιούσαν;
- Ποια σκεύη χρησιμοποιούσαν και πώς ήταν ένα καθημερινό οικογενειακό τραπέζι;

Προσέξτε οι απαντήσεις σας να είναι σύντομες και σαφείς. Προσοχή στη διατύπωση.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ΄

Η διατροφή στο Βυζάντιο

Αφού μεταβείτε στον παρακάτω ιστότοπο

http://36dimotiko.blogspot.gr/2012/04/blog-post_1260.html

ανοίξτε το έγγραφο «Βυζάντιο-διατροφικές συνήθειες και γευστικές προτιμήσεις». Μπορείτε να το διαβάσετε από την παρουσίαση ή να πατήσετε expand. Μελετήστε κυρίως τις σελίδες 9, 10, 11, 12 και 16.

Στη συνέχεια γράψτε στο τετράδιό σας ένα άρθρο με θέμα «Η διατροφή στο Βυζάντιο».Γι' αυτό θα σας βοηθήσουν οι παρακάτω ερωτήσεις.

- Ποια ήταν τα τρόφιμα που αποτελούσαν τα βασικά στοιχεία της καθημερινής διατροφής των Βυζαντινών;
- Πώς χρησιμοποιούνταν;
- Ποιες ώρες της ημέρας κάθονταν στο τραπέζι;
- Περιγράψτε ένα βυζαντινό τραπέζι.

Οι απαντήσεις σας να είναι σαφείς και καλοδιατυπωμένες.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Δ΄

Η διατροφή των Ελλήνων από την Τουρκοκρατία μέχρι σήμερα

Αφού μεταβείτε στον παρακάτω ιστότοπο, μελετήστε τις ενότητες

ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ, ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΠΟΧΗ και γράψτε στο τετράδιό σας ένα μικρό άρθρο με θέμα: «Η διατροφή των Ελλήνων από την Τουρκοκρατία έως σήμερα».

Θα βοηθηθείτε από τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Πώς τρέφονταν οι Έλληνες στα χρόνια της Τουρκοκρατίας;
- Ποιες αλλαγές έχουμε στη διατροφή μας με το πέρασμα των χρόνων;
- Ποιες είναι οι διατροφικές μας συνήθειες σήμερα;

Διαβάστε κι αυτό:

Πρόχειρα και γρήγορα

«Οι διατροφικές στάσεις και συνήθειες των Νεοελλήνων έγιναν αρκετές φορές αντικείμενο έρευνας, αφού από αυτές πηγάζουν ποικίλα συμπεράσματα, για την ποιότητα ζωής. Η πιο πρόσφατη και μια από τις σημαντικότερες των τελευταίων χρόνων ήταν αυτή που διενήργησε η Public Issue/VPRC από τις 17 έως τις 25 Οκτωβρίου 2007 σε δείγμα 2.023 ατόμων, ηλικίας 15 ετών και άνω. Η έρευνα με τίτλο: «Διατροφικές στάσεις, αντιλήψεις και συνήθειες των ελλήνων πολιτών», παρουσιάστηκε σε ειδική ημερίδα της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή για τη διατροφή και περιέχει πολύ ενδιαφέροντα συμπεράσματα.

Από τα συμπεράσματα σταχυολογούμε τα ακόλουθα: Οι Έλληνες τρώνε κατά μέσον όρο 3,4 γεύματα την ημέρα, κυρίως πρωινό, μεσημεριανό ή βραδινό και περίπου 1,1 ενδιάμεσο γεύμα ημερησίως. Σχεδόν 4 στους 10 ερωτώμενους (38%) δηλώνουν ότι δεν τρώνε πρωινό. Το 21% των ερωτώμενων τρώει βραδινό μετά τις 10 μ.μ. ή και αργότερα. Το 57% τρώει εκτός σπιτιού κατά μέσον όρο δύο ημέρες την εβδομάδα, ενώ όσοι συνηθίζουν να τρώνε εκτός σπιτιού προτιμούν σε ποσοστό 64%

τις ταβέρνες και τις ψησταριές. Αλλά και το «σπιτικό» φαγητό, δεν είναι ακριβώς τέτοιο στις μέρες μας.

Σύμφωνα με την έρευνα της VPRC, ένας στους τρεις παραγγέλλει στο σπίτι ή στη δουλειά έτοιμο φαγητό απ' έξω, κατά μέσον όρο 1,8 φορές την εβδομάδα. Τα φαγητά που παραγγέλλονται συνήθως είναι σουβλάκια (64%) και πίτσες (42%). Σε άλλες έρευνες που πραγματοποιήθηκαν για λογαριασμό του Ινστιτούτου Καταναλωτών (INKA) φαίνεται ότι ποσοστό άνω του 20% λαμβάνει καθημερινά ένα τουλάχιστον γεύμα εκτός σπιτιού, ενώ το ποσοστό αυτό τις μη εργάσιμες ημέρες διπλασιάζεται. Μάλιστα, τα παιδιά τρώνε σε εστιατόρια τύπου fast food σε ποσοστό 7% έως 42% τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα. Σημειωτέον η κατανάλωση έτοιμου φαγητού στην Ελλάδα αυξήθηκε από το 1984 μέχρι το 2000 κατά περίπου 1000%!

Όλα αυτά τα στατιστικά μεγέθη μιλούν εύγλωττα για τη στροφή που έχει συντελεστεί στην ελληνική κοινωνία τις τελευταίες δεκαετίες, από τα γεύματα εντός σπιτιού σε εκείνα εκτός σπιτιού. Οι συνέπειες αυτής της μεταβολής πλήττουν καταρχάς την υγεία. Τα γεύματα «απέξω» ή εκτός σπιτιού είναι σε γενικές γραμμές πλούσια σε θερμίδες, λίπη, αλάτι και ζάχαρη, ενώ την ίδια ώρα είναι φτωχά σε βιταμίνες και ιχνοστοιχεία. Συγχρόνως, συντελούν στην αποξένωση της οικογένειας και «κακομαθαίνουν» τα παιδιά, που συνηθίζουν –σε βαθμό εξάρτησης– σε έναν τρόπο διατροφής που συνήθως αποτελείται από ελάχιστα φρούτα και λαχανικά και ελάχιστες πρώτες ύλες».

(www.ethnos.gr 14/11/2012)

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Ε΄

Μεσογειακή Διατροφή

Μεταβείτε στους παρακάτω ιστότοπους:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B5%CF%83%CE%BF%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE_%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%AE

[http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/AB9D816B79B55C61C2257352002E73E2/\\$file/73GiaTinAgrotissa.pdf?OpenElement](http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/AB9D816B79B55C61C2257352002E73E2/$file/73GiaTinAgrotissa.pdf?OpenElement)

και μελετήστε τα σχετικά με τη μεσογειακή διατροφή. Στη συνέχεια γράψτε στο τετράδιό σας ένα άρθρο με θέμα «Μεσογειακή διατροφή», απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις.

- Τι εννοούμε με τον όρο Μεσογειακή διατροφή;
- Ποια είναι τα κύρια συστατικά της;
- Γιατί τη συστήνουν οι επιστήμονες; Ποια τα οφέλη της μεσογειακής διατροφής;

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤ΄

Κοινό για όλες τις ομάδες

- ✓ Διαλέξτε μια χώρα.
- ✓ Στη μηχανή αναζήτησης Google πατήστε χάρτες και πληκτρολογήστε το όνομά της.
- ✓ Δείτε τη χώρα σας στον χάρτη.
- ✓ Ανοίξτε το GoogleEarth πληκτρολογήστε το όνομα της χώρας στην αναζήτηση και δείτε πάνω στην υδρόγειο σφαίρα.
- ✓ Εστιάστε και παρατηρήστε τη μορφολογία του εδάφους. Τι συμπεράσματα βγάζετε για το κλίμα της; Πώς λένε όλα αυτά να επηρεάζουν τη διατροφή των κατοίκων της;
- ✓ Αναζητήστε στη Google τις διατροφικές της συνήθειες.
- ✓ Αποθηκεύστε στο φάκελό σας τα αποτελέσματα της αναζήτησης σας.
- ✓ Αναζητήστε και αποθηκεύστε συνταγές με χαρακτηριστικές φωτογραφίες από τη χώρα που διαλέξατε.
- ✓ Αποθηκεύστε.
- ✓ Ανοίξτε τον κειμενογράφο και γράψτε ένα σύντομο κείμενο για τη χώρα που επιλέξατε. Μπορείτε να βοηθηθείτε και από τις ερωτήσεις της άσκησης 13 στη σ.41 του Τετραδίου Εργασιών. Στολίστε το κείμενό σας με σχετικές εικόνες.

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το παρόν σενάριο μπορεί να ενταχθεί σε σχέδιο εργασίας Αγωγής Υγείας με θέμα «Διατροφή» και να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της Ευέλικτης Ζώνης.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο πλαισιώνει αρμονικά την ενότητα «Διατροφή» του σχολικού εγχειριδίου της *Γλώσσας* καθώς υπάρχει άμεση σύνδεση με τις δραστηριότητες οι οποίες προσφέρονται στο βιβλίο. Ορισμένες δραστηριότητες που αναφέρθηκαν στο συνταγμένο σενάριο δεν υλοποιήθηκαν, καθώς η δυναμικότητα της τάξης είναι περιορισμένη και υπάρχουν αρκετές ιδιαιτερότητες (πχ. οι ομάδες εργασίες ήταν 4 και όχι 5). Επιπλέον, η ενότητα «Διατροφή» είχε ήδη διδαχθεί και γι' αυτό το λόγο κρίθηκε σημαντικό να μην υπάρχουν εκτενείς επαναλήψεις σε τμήματα της διδακτέας ύλης. Ακόμα ορισμένα βίντεο δεν προβλήθηκαν στην τάξη, καθώς ήταν αναγκαίος ο υποτιτλισμός, ενώ μια παράλληλη μετάφραση από την εκπαιδευτικό θα απέβαινε εξαιρετικά χρονοβόρα. Τέλος, οι μαθητές/-τριες έδειξαν ενδιαφέρον για όλες τις δραστηριότητες και το αποτέλεσμα ικανοποίησε όλους τους εμπλεκόμενους.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κόμης, Β. & Κ. Ντίνας. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. <http://www.greeklanguage.gr/node/803> [07.10.2012]

Χατζησαββίδης, Σ. & Μ. Αλεξίου. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της γλώσσας και λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: στο πλαίσιο του τυπικού*

γραμματισμού, για διαθεματικές διδακτικές πρακτικές, για ημιτυπικές και άτυπες σχολικές πρακτικές, με διαδραστικούς πίνακες και φορητούς υπολογιστές. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/3.1.3._protobathmia_0.pdf